

Aktivity a výzvy

č.1

Tento rok sme s Tehličkou zavítali do Kéraly, jedného z 29 štátov Indie. Táto nádherná exotická krajina zažila v minulom roku krušné chvíle počas zničujúcich záplav. Momentálne Kérala naberá nový dych a pracuje na obnove toho, čo voda vzala. A my budeme spoločne pri tom.

Naším kéralským dobrodružstvom nás bude sprevádzať **otec Joy Nedumparambil**, ktorý je pôvodom z Indie a tam aj pôsobí ako salezián don Bosca. Otec Joy má nádherné meno plné radosti a nádeje. :) (**Joy po anglicky znamená radosť.**)

» Keď sa stal saleziánom, pôsobil ako administrátor a zástupca riaditeľa v saleziánskej misii v Davangere (Karnataka) zameranej na prevenciu detskej práce. Tu sa venoval deťom ulice, záchrane pracujúcich detí a ich rehabilitácii, ale aj komunitnému rozvoju. Počas jeho pôsobenia vznikli v misii dva domy pre 200 detí ulice, ktoré dodnes slúžia ako internát a škola.

» Po štúdiu sociálnej práce začal v roku 2010 pracovať pre saleziánsku rozvojovú organizáciu BREADS. Na začiatku svojho pôsobenia sa pričínal

otec Joy Nedumparambil

o realizáciu celoindividického projektu ministerstva poľnohospodárstva, ktorý bol zameraný na odborné vzdelávanie mládeže žijúcej pod hranicou chudoby v troch štátoch Indie. Vďaka jeho odhodlaniu a tvrdej práci sa podarilo vyškoliť a zamestnať 15 000 mladých ľudí v 25 centrách v troch indických štátoch.

» V rámci BREADS sa o. Joy naďalej venuje ohrozenej mládeži, priemyselnému vzdelávaniu mladých, komunitnému rozvoju, budovaniu kapacít rozvojových pracovníkov, propagácii vzdelávania a podpore živobytia ohrozených skupín obyvateľstva.

Otec Joy, žijete v krajine, ktorá je pre nás vzdialená a neznáma. Povedzte nám, ktoré 3 veci máte na Kérole najradšej.

Otec Joy: Asi najviac sa mi páči kéralská príroda a najmä tzv. „backwaters“, čo sú rôzne jazerá a lagúny na pobreží lemované palmami. Je to skutočne jedinečný kraj s úžasnou atmosférou. Aj samotné piesočné pláže sú nádherné, ale počas turistickej sezóny je na nich dosť plno, takže vtedy obľubujem skôr návštevu malých rybárskych dedínok roztrúsených po okolí. Čo mám ešte veľmi rád, je typické kéralské jedlo, hlavne ryža a rybie kari. Na to skutočne nedám dopustiť.

Aká je mentalita bežných ľudí v Kérole? Ako žijú, čomu sa venujú?

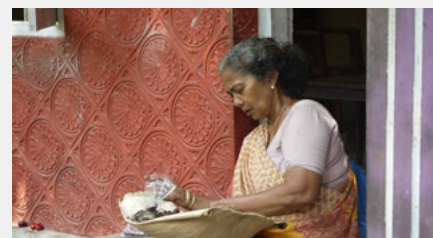
Otec Joy: Kéralčania sú pohostinní a spoločenski. Sú to veľmi tvrdo pracujúci ľudia. Väčšinou sa živia poľnohospodárstvom alebo, ak žijú na pobreží, rybolovom. Niektorým sa podarí zamestnať aj v službách či na vládných pracoviskách alebo začnú podnikáť. Mnohí muži odchádzajú za prácou do krajín na Blízkom východe.

Rybolov (zdroj: pixabay.com)

Miestni obyvatelia bývajú zväčša v betónových domoch alebo v klasických murovaných domoch so škridlovou strechou. Chudobní ľudia žijú v domoch so slamenou strechou, najčastejšie zo suchých listov kokosových paliem.

Milí mladí priatelia, pozývame vás objaviť krásu a výnimočnosť Kéraly. Máme pre vás pripravených niekoľko výziev, pri plnení ktorých môžete Kéralu lepšie spoznať, vyskúšať, ochutnať, zažiť priamo vo vašej škole, klubovni či rodine.

Ľudia Kéraly (zdroj: pixabay.com)

Kérala má niekoľko prezývok: Pozemský raj, Záhrada indických koreňin a Krajina kokosových orechov. Prečo je to tak, zistíte, keď sa zapojíte do našich výziev a budete ich postupne plniť so spolužiakmi, kamarátmi či rodinou. Kéralské dobrodružstvo začína!

Prírodné zaujímavosti

Pri spoznávaní keralskej prírody veľmi rýchlo odhalíte aj pôvod jej prezývok. Pretože už pri pohľade na fotky vyraža tá krása dych.

> Výzva 2

Podľa opisu prírodných zaujímavostí spojte čiarou správny pojem s fotkou.

Backwaters sú veľmi výnimočný prírodný úkaz – pobrežie je popretkávané systémom lagún, jazier, ústí riek a kanálov. Mieša sa v nich morská a riečna voda. Tieto vodné cesty sú lemované kokosovými palmami. Sú tu ukryté malé rybárske dedinky.

Piesočné pláže sú skvostom južného pobrežia Kéraly, veľkým lákadlom pre turistov a príjemným prostredím na relax aj dobrodružstvo.

Mnohí Kéralčania sa venujú **rybolovu**. Pobrežie v Kochi je plné typických čínskych rybárskych lodí s obrovskými sieťami, ktoré vyzerajú ako pavúky.

Vo vnútrozemí Kéraly je množstvo nádherných **vodopádov**.

Munar je hornatý kraj, turisticky veľmi obľúbený. Svoj výnimočný vzhľad získal vďaka čajovým plantážam.

> Výzva 3

Kéralu nazývajú pozemským rajom vďaka veľkej rozmanitosti a bohatosti prírody – rastlín, stromov, živočíchov.

Nakreslite alebo namaľujte raj podľa svojich predstáv.

Džungľa – Zvieratá

Vďaka geografickej polohe, podnebiu a prírodným podmienkam žije v Kérole veľké množstvo rôznych živočíchov a rastlín. Mnohé z nich určite poznáte z rozprávok, filmov či zoológických záhrad. Slony, tigre, leopardy, makaky a iné druhy opíc, mnoho druhov vtákov, ale aj divé svine a vysoká zver podobná našim jeleňom, to je len časť z rozmanitej keralskej divočiny.

Ozaj, bojíte sa hadov? Tak do Kéraly radšej nechodte! V tejto krajine je ich totiž veľké množstvo, sú rôznych druhov, farieb a dĺžok, od neškodných po smrteľne jedovaté. Vedci z celého sveta chodia skúmať hady práve sem. A čo miestni obyvatelia? Tí si na ne už zvykli a vyháňajú z domu troj-štvormetrového krásavca pre nich nie je nič mimoriadne...

Zvieratá indickej džungle (zdroj: pixabay.com)

Omalovánka (zdroj: Lara Lawonn, pinterest.com)

> Výzva 4

Slon indický patrí medzi typické keralské zvieratá. Slony sa nachádzajú aj v štátnom znaku Kéraly. Hinduisti považujú slony za posvätné zvieratá. Nádherne vyzdobené slony bývajú aj súčasťou keralských festivalov. **Vyfarbite omaľovánku slona podľa vlastnej fantázie.**

> Výzva 5

Tiger bengálsky je ďalším typickým zvieratom indickej džungle. Počas oslavných festivalov sa deti aj dospelí prezliekajú do masiek tigrov s dokonalým maľovaním na tvárach a telách a následne tancujú tigrí tanec – Pulikali. **Vyrobte si tigríu masku z papierového taniera a potom si spoločne zatancujte Pulikali.**

Na výrobu masky budete potrebovať papierový tanier, čierny papier, kúsok tvrdého papiera na uši, lepidlo, oranžovú farbu, štetec, nožničky, permanentnú fixku a klobúkovú gumičku.

1. Najprv namaľujte tanier na oranžovo. Vystrihnite uši. Ak nemáte oranžový papier, tak ich tiež namaľujte.
2. Vystrihnite úzke trojuholníky z čierneho papiera, nalepte ich na uši a uši prilepte na tanier. Fixkou nakreslite nos a tigrí úsmev.
3. Vystrihnite z čierneho papiera 9 úzkych trojuholníkov a nalepte ich na tanier ako tigríe pásiky.
4. Urobte ceruzkou 2 diery v miestach, kde majú byť oči, a potom ich špicatými nožičkami vystrihnite.
5. Urobte ceruzkou 2 diery po bokoch masky. Navlečte klobúkovú gumičku a upravte podľa veľkosti hlavy. A už počuť tigrí rev a už vidieť tigrí tanec. Veľa zábavy!

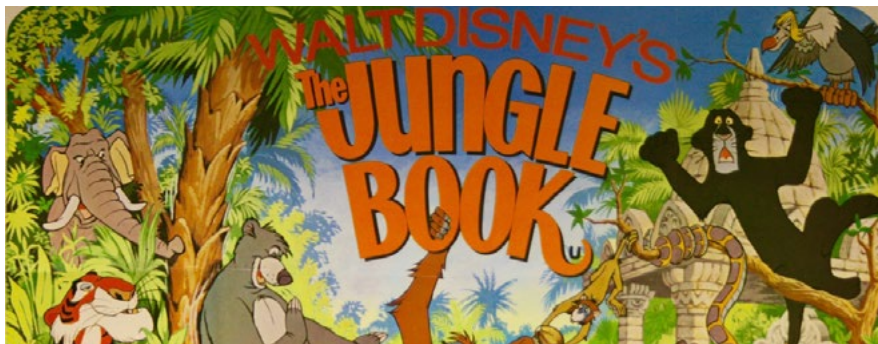

Spracované podľa: babycentre.co.uk

> Výzva 6

Vedeli ste, že krásny dobrodružný príbeh Kniha džunglí od Rudyarda Kiplinga sa odohráva v indickom pralese? Aj v Kérale žijú zvieratá ako v tomto príbehu, takže ak chcete na chvíľu nakuknúť do indickej džungle, **prečítajte si knihu alebo si pozrite rozprávku či animovaný seriál Kniha džunglí.**

Kniha džunglí (zdroj: i3.wp.com)

Kéralská kuchyňa

Viete, odkiaľ pochádzajú obľúbené kešu oriešky, zázvor alebo čierne korenie? Práve Kérala je „matkou“ týchto plodín a okrem toho aj kávy, čaju, ryže a kokosových orechov. Všetci určite dobre poznáte škoricu a vanilku. Viete však, ako chutí taký muškátový oriešok? A počuli ste už o kardamóne? Nie? Tak je načas to zistiť a ochutnať tieto koreniny pochádzajúce priamo z exotической Kéryly!

Koreniny (zdroj: www.onepixel.com)

> Výzva 7

Aj v našich obchodoch môžete kúpiť plodiny, ktoré sa pestujú v Indii. Urobte si s rodinou alebo so spolužiakmi ovoniavačku a ochutnávku korenín Kéryly. **Na našej webovej stránke pre vás máme aj kartičky s fotkami a názvami korenín a pár tipov na využitie tých menej tradičných v kuchyni.**

> Výzva 8

Pripravte si obľúbené jedlo otca Joya – rybie kari s ryžou. Vyskúšali sme pre vás viacero verzií a ponúkame jednoduchý recept, ktorý spolu s rodičmi zvládnete pripraviť zo surovín dostupných aj v našich končinách. (My sme toto jedlo museli variť 2 dni po sebe, tak veľmi deťom chutilo.)

RECEPT NA RYBIE KARÍ

Ingrediencie:

- » 1 kg ryby (tilapia, treska alebo iná biela ryba)
- » 2 cibule nakrájané na mesiačky
- » 1 kapia nakrájaná na pásiky
- » 2 lyž. garam masala (indické korenie) alebo kari korenia
- » chilli čerstvé alebo mleté podľa chuti (môžete vynechať)
- » kúsok čerstvého zázvoru (alebo ½ č. lyž. mletého zázvoru)
- » 2 lyž. paradajkového pretlaku
- » 1 lyž. citrónovej šťavy
- » 1 konzerva kokosového mlieka

- » 1 lyž. oleja
- » soľ podľa chuti

Postup:

Nakrájanú cibuľu a papriku restujeme 5 minút na oleji. Pridáme nastrúhaný zázvor a koreniny a ešte chvíľku restujeme. Ďalej pridáme paradajkový pretlak, citrónovú šťavu a kokosové mlieko. Podľa potreby podlejeme, dochutíme soľou a chvíľku povaríme. Pridáme rybu nakrájanú na menšie kúsky a varíme domäkka. Rybie kari podávame s ryžou.

Indické stolovanie (foto: Zuzana Vnenčáková)

Ak sa chcete priblížiť k tradičnému indickému stolovaniu, môžete ryžu a rybie kari servírovať napríklad na kapustový list a jesť rukami :).

Slovensko – malajálamsky mini slovník

	písané	výslovnosť
Ahoj	ഹായ്	hāy
Dobrý deň	നല്ല ദിവസം	nalla divasaṁ
Dobrý večer	നല്ല വൈകുന്നേരം	nalla vaikunnēraṁ
Dobrá noc	നല്ല രാത്രി	nalla rātri
Dobré ráno	നല്ല പ് രഭാതം	nalla prabhātaṁ
Ďakujem	നന്ദി	nandi
Prosím	ദയവായി	dayavāyi
Super	സൂപ്പർ	sūppar
chlapec	കുട്ടി	kuṭṭi
dievča	പെൺ കുട്ടി	peṅkuṭṭi
mama	അമ്മ അമ്മ പിതാവ	am'ma
otec	പിതാവ്	pitāv

> Výzva 10

Napište svoje mená v malajálamčine. Pomôže vám googletranslator, kde nájdete nielen písmo, ale aj výslovnosť.

Například môžeš vyskúšať:

Jakub	യാക് കോബ്	yākkēāb
Natália	ഫാഷൻ	phāṣan

> Výzva 11

Koľkokrát dokážete bez chyby vysloviť jazykolam?

“Malajálamčan miluje Malajálamčanku a maľuje jej malajálamsku maľbu.”

> Výzva 12

Kéralčania používajú výraznú neverbálnu komunikáciu a špeciálne pohyby hlavy, niečo ako potriasanie. „Áno“ a „nie“ poznáme aj my. U nich sa však pohyb hlavy pri odpovedi áno líši od toho nášho a dokonca majú ešte aj jeden špecifický pohyb, ktorý znamená „možno áno“ alebo „možno nie“. **Naučte sa používať indické pohyby hlavou, pomôže vám v tom vtipné inštruktážne video v angličtine, na ktoré nájdete link na našej stránke.**

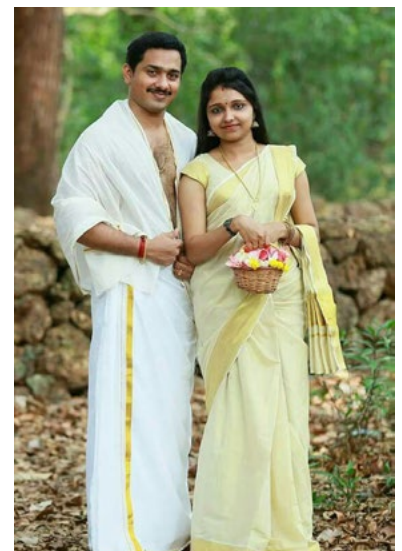
Tradičná kéralská móda

Tradičným indickým oblečením pre ženy je „sári“, dlhý pás látky, ktorý sa špeciálnym spôsobom obmotá okolo tela a vytvorí nádherné šaty. Sári bývajú zhotovené z rôznofarebných látok a môžu byť krásne zdobené.

Mnohí muži, hlavne na vidieku, aj v dnešných časoch s obľubou nosia „mundu“, čo je akoby dlhá zavinovacia sukňa. Ak potrebujú kratšiu verziu, jednoducho si ju zahnú a zastrčia za pás.

> Výzva 13

Vytvorte zo šatiek a látok tradičné indické oblečenie sári pre dievčatá a mundu pre chlapcov a odfoťte sa. Tipy a návody na tradičné indické obliekanie nájdete na našej stránke.

Kéralský odev (zdroj: i.pinimg.com)

Tanec Kathakali

Kathakali je typické umenie Kéraly. Katha znamená príbeh a kali tanec. Je hlboko spojený s hinduistickou mytológiou. (Ukážku si môžete pozrieť cez odkaz na našej webovej stránke.)

Celý príbeh je vyjadrený pomocou gest rúk, postavenia nôh a majstrovským ovládaním svalov tváre. Dobrý herec kathakali ovláda zvlášť svaly líc, obočia, pier aj nosa.

> Výzva 14

Zahrajte sa „Kathakali improvizácie“. Napíšte si na malé papieriky témy. V malých skupinkách (2 – 4 členov) si vylosujte tému a pripravte krátke kathakali divadielko. Využívajte postoj tela, gestá rúk a mimiku svojej tváre. Ostatní hádajú, čo sa snažíte zahrať. O zábavu bude určite postarané.

Kathakali (zdroj: pixabay.com)

Výtvarné umenie

„Pookalam“ sú tradičné sypané obrazy. Kéralčania vytvárajú z lupienkov kvetov a iných prírodnín nádherné obrazce.

> Výzva 15

Vytvorte sypaný obraz z prírodných materiálov, ktoré máte k dispozícii. Použiť môžete napríklad: ryžu, mak, červenú šošovicu, fazuľu, mungo fazuľky, krupicu, kukuričnú krupicu, obilniny, ihličie zo stromov, konáriky, prvé jarné kvietky. **Hľadajte rôzne farby a tvary.**

1. Na papier si nakreslite alebo vytlačte obrázok. (Nepoužívajte príliš malé detaily.) Inšpirovať sa môžete šablónami na našej stránke.
2. Premyslite si, ktorý materiál použijete na ktorú plošku obrázka. Zvážte striedanie farieb a materiálov tak, aby obrázok pekne vynikol.
3. Naneste disperzné lepidlo na jednu plošku obrázka a opatrne nasypete materiál podľa výberu. Suchým štetcom odhrňte, čo sa dostalo do okolia plošky s lepidlom.
4. Pokračujte, kým nie sú zasypané všetky plošky obrázka, a nechajte uschnúť.

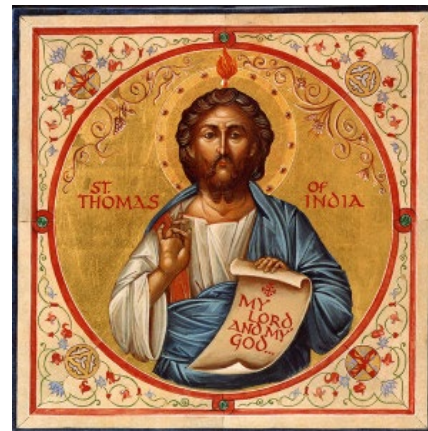
Pookalam (zdroj: pixabay.com)

Kresťanstvo

Vedeli ste, že kresťanstvo do Kéraly priniesol apoštol Tomáš? Podľa jednej legendy odišiel Tomáš po Kristovom nanebovstúpení medzi Partov ako misionár a dostal sa až do Indie. Dodnes ho kresťania v Indii uctievaajú ako zakladateľa kresťanstva.

S pobytom Tomáša v Indii súvisí jedna legenda. Údajne tu od miestneho kráľa menom Gundaphar dostal poverenie postaviť palác. Poskytnuté peniaze však Tomáš tajne rozdával chudobným. Kráľ videl, že stavba vôbec nenapreduje, a Tomáš mu ako vysvetlenie povedal, že „palác bude môcť vidieť až po smrti, pretože je stavaný v nebi“. Vtedy zázračne ožil kráľov mŕtvý brat a potvrdil Tomášove slová. Na kráľa to malo taký účinok, že sa sám stal kresťanom. Z historického hľadiska je zaujímavý fakt, že meno kráľa Gundaphara nie je vymyslené, panovník takého mena skutočne v Indii žil. Našli sa mince pochádzajúce z 1. stor. po Kristovi s jeho menom. Tento nález a odveké uctievanie hrobu sv. Tomáša v Majlapure hovorí v prospech rozprávania o apoštolskom účinkovaní sv. Tomáša v južnej Indii.

Apoštol Tomáš (zdroj: martinoseb.eu)

> Výzva 16

Apoštolu Tomáša poznáme z evanjelií. **Vyhľadajte podľa súradníc Jn 20, 24-29 udalosť, ktorá sa stala po Ježišomv zmrŕtvychvstaní, a doplňte do tajničky Tomášovo zvolanie pri stretnutí s Ježišom.**

		N			J					M			!
--	--	---	--	--	---	--	--	--	--	---	--	--	---

Svätci Kéraly

Z Indie pochádza mnoho výnimočných ľudí, o ktorých sa dozvedel celý svet. Patria medzi nich občianski aktivisti, filozofi, vládcovia, vedci, spisovatelia, nositelia Nobelovej ceny, ale aj svätci. Niektorých z nich možno aj poznáte, napríklad Matka Tereza, ktorá zasvätila svoj život pomoci tým najchudobnejším, a Mahátma Gándhí, ktorý sa celý život zasadzoval za mierové a nenásilné riešenia konfliktov a dialóg. Zistili sme, že priamo z Kéraly pochádzajú:

Blahoslavená Rani Marie Vattali bola usilovnou zástankyňou a hrdinkou pre chudobných, ponižovaných, nechcených. Starala sa o ľudí, ktorí boli zneužívaní a vydieraní finanč-

nými skupinami. A pre túto svoju odvážnu a nebezpečnú službu aj prišla o život rukou najomného vraha.

Svätá Eufrasia žila svoj rehoľný život v hlbokom zjednotení s Bohom. Ľudia ju volali „Modliaca sa matka“. Spolusestry pri pohľade na jej tvár pozorovali mier a spokoj-

nosť, a tak ju začali volať „Mobilný svätostánok“.

Svätý Kuriakose Eliáš Chavara významne prispel k pokroku spoločnosti a sýro-malabarskej cirkvi, a preto ho nazývajú pionier (priekop-

ník). Bol to aktívny a súčasne kontemplatívny rehoľník. Napísal dielo Testament milujúceho otca, stal sa patrónom rodiny. Jeho heslom bolo „posvätenie seba a spása iných“.

> Výzva 17

Vymyslíte každému z vašej skupiny (triedy, stretka, rodiny) nejaké ocenenie, podľa jeho výnimočnosti, schopností, dobrých vlastností. **Budte kreatívni a na každom skúste nájsť niečo originálne.** Napríklad Cena za láskavú komunikáciu, Cena za tvorivosť, Cena za poriadkumilovnosť a iné.

Obrázky svätých (zdroj: zivotapisvatyoch.sk)